

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot subsidiëring van praktijkcentra die actief zijn in het onderzoek, de voorlichting en de ontwikkeling van de plantaardige productie
  - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Voorliggende steunmaatregel biedt een kader voor de subsidiëring van praktijkcentra die actief zijn in het onderzoek, de voorlichting en ontwikkeling van de plantaardige productie.

Een goede doorstroming van kennis en informatie tussen onderzoek en praktijk is nodig om innovatie op land- en tuinbouwbedrijven te stimuleren. Praktijkcentra fungeren daarbij als schakels tussen toegepast onderzoek en de productiesector.

De kernpunten van deze steunmaatregel zijn de volgende:

- zoals vastgelegd in het regeerakkoord van de Vlaamse regering 2019-2024 wordt de Vlaamse financiering van de praktijkcentra gekoppeld aan een maximale onderlinge synergie tussen de praktijkcentra. Dit wordt gerealiseerd door:
  - o de deelname aan een erkend samenwerkingsverband wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek over de plantaardige sector;
  - o de afstemming van de voorlichtingsactiviteiten: zowel de globale vijfjarenplannen als de concrete jaarplannen worden in onderling overleg tussen de praktijkcentra opgemaakt per teeltgroep;
- focus op de beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid zoals vastgelegd in het regeerakkoord van de Vlaamse Regering en de beleidsnota Landbouw en Visserij: de praktijkcentra geven in hun vijfjaren- en jaarplannen de verwachte bijdrage aan de beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid op en rapporteren over vastgelegde indicatoren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/401 van 26 november 2020.

Het ontwerp van besluit heeft geen strategisch belang.

Op 18 december 2020 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot subsidiëring van praktijkcentra die actief zijn in het onderzoek, de voorlichting en de ontwikkeling van de plantaardige productie principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2020 1812 DOC.1456/1 en 2).

Het advies 68.567/3 van de Raad van State van 18 januari 2021 gaat als bijlage 2. Conform het advies van de Raad van State werd het ontwerp van besluit als volgt aangepast:

- in de aanhef is de verwijzing toegevoegd naar artikel 9, eerste lid, 2° en 4°, en artikel 9, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013;
- in artikel 1, 3°, wordt het volgende vermeld: een samenwerkingsverband *in het* wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek over de plantaardige sector;
- de formulering van artikel 18 werd duidelijker gemaakt; bijkomende subsidiëring door de Vlaamse of andere overheden is toegelaten maar er wordt duidelijk gesteld dat dezelfde kosten niet dubbel gesubsidieerd mogen worden.

Conform een opmerking van de Europese Commissie op vlak van staatssteun naar aanleiding van de kennisgeving van de maatregel¹, werd in artikel 1, 4°, van het ontwerp van besluit de verwijzing naar de publicatie van de vrijstellingsverordening toegevoegd.

In artikel 10 werd de formulering hoe het economisch belang van de teeltgroepen wordt berekend nog verduidelijkt. Er wordt bepaald dat dit economisch belang berekend wordt op basis van de eindproductiewaarden per teeltgroep en de omvang van de doelgroep. Doelstelling is immers om de middelen van de overheid zodanig in te zetten zodat het bereik van landbouwers zo groot mogelijk is.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit biedt een kader voor de subsidiëring van praktijkcentra die actief zijn in het onderzoek, de voorlichting en ontwikkeling van de plantaardige productie.

Met voorliggende steunmaatregel wordt bijgedragen tot de volgende doelstelling van de Vlaamse overheid, vermeld in het regeerakkoord van de Vlaamse regering 2019-2024: “Monitoring, onderzoek en kennis, waarbij innovatie wordt georganiseerd met partners vanuit de hele voedingsketen”. De Vlaamse Regering heeft er zich in haar regeerakkoord toe verbonden om onderzoeksmiddelen in de eerste plaats in te zetten ter ondersteuning van de verdere transformatie van en innovatie binnen

---

¹ Art. 9 van verordening (EU) nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard.

de landbouwsector, onder meer op vlak van rendabiliteit, milieudruk, klimaat, agro-ecologie, korte keten, biodiversiteit en schaalverandering.

Bovenvermelde doelstelling uit het regeerakkoord werd in de beleidsnota Landbouw en Visserij 2019-2024 geconcretiseerd in de Strategische Doelstelling 3 "Onderzoek, innovatie en kennisdoorstroming spelen een sleutelrol", vermeld in de beleidsnota Landbouw en Visserij 2019-2024. Er wordt voluit gekozen voor innovatie en kennisdoorstroming in de Vlaamse land- en tuinbouw. Ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om te komen tot schaalverandering, hoogkwalitatieve producten met een hogere toegevoegde waarde op basis van meer duurzame productiemethoden, gezonde en nieuwe voedingsproducten, landbouwverbreding, korte en circulaire ketenmodellen, stadslandbouw en productie voor de biogebaseerde economie (voeding én materialen).

Innovatie komt tot stand vanuit een behoefte/probleem en via interacties en co-creatie tussen relevante actoren (multiactor) met complementaire kennis (multidisciplinair) (landbouwers, onderzoekers, adviseurs, producentorganisaties, leveranciers, ...) worden oplossingen uitgetest. Dit leidt tot de verspreiding van praktische oplossingen en uiteindelijke valorisatie op het bedrijf. Onder meer de praktijkcentra zijn hierin belangrijke en krachtige spelers. Zij staan in voor de kennisoverdracht en de begeleiding van de verschillende sectoren in de primaire productie, en voor de concrete implementatie van wetenschappelijke kennis op de bedrijven. Praktijkcentra kennen ook de actuele noden van de sector en hebben een jarenlange expertise. Hun niveau van specialisatie in bepaalde teelten stelt hen bovendien in staat om op een geïntegreerde manier in te zetten op innovatieve en duurzame productiesystemen, smart farming, klimaatrobuustheid, biologische teelt, minimaal gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen.

De praktijkcentra moeten in hun vijfjaren- en jaarplannen de verwachte bijdrage aan de beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid opgeven. De minister zal telkens in lijn met het regeerakkoord van de Vlaamse Regering de in aanmerking komende beleidsprioriteiten bepalen. Voor de vijfjaarplannen 2020-2024 zullen de volgende beleidsprioriteiten in aanmerking komen:

- geïntegreerde gewasbescherming;
- klimaat (mitigatie en adaptatie) en duurzaamheid;
- voeding en gezondheid;
- bodemkwaliteit;
- circulaire landbouw en duurzaam grondstoffenbeheer;
- landbouw als economische sector;
- data en digitalisering;
- smart farming;
- water.

De praktijkcentra worden eveneens verplicht te rapporteren over vastgelegde indicatoren. Via deze rapportering zal nagegaan worden of de gesubsidieerde activiteiten bijdragen tot de beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid.

In het regeerakkoord van de Vlaamse regering 2019-2024 en in de beleidsnota Landbouw en Visserij 2019-2024 werd vastgelegd dat de Vlaamse financiering van de proefcentra gekoppeld zal worden aan maximale onderlinge synergie om innovatiekracht te realiseren.

In uitvoering hiervan werd er voor gekozen om een subsidie toe te kennen aan praktijkcentra die deelnemen aan een erkend samenwerkingsverband wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek over de plantaardige sector.

Ook wordt bepaald dat de praktijkcentra hun onderzoeks- en voorlichtingsactiviteiten zowel globaal als jaarlijks op elkaar moeten afstemmen. Zowel de globale vijfjarenplannen en de concrete jaarplannen moeten in onderling overleg opgemaakt worden per teeltgroep.

Op deze wijze wordt dus maximaal ingezet op onderlinge samenwerking tussen de praktijkcentra.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1 bevat een aantal definities. Enkel de praktijkcentra die deelnemen aan een samenwerkingsverband in het wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek over de plantaardige sector dat erkend is conform het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2017 houdende de erkenning van samenwerkingsverbanden in het wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek over de sectoren en de activiteiten, vermeld in artikel 3 van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid komen in aanmerking voor subsidiëring.

Artikel 2 bepaalt dat de minister een jaarlijkse subsidie kan toekennen aan de praktijkcentra.

Artikel 3 bepaalt welke activiteiten in aanmerking komen voor subsidiëring.

Artikel 4 bepaalt welke kosten in aanmerking komen voor subsidiëring.

Artikel 5 legt de teeltgroepen vast.

Artikel 6 regelt de opmaak en de indiening van de vijfjarenplannen. De praktijkcentra moeten hun onderzoeks- en voorlichtingsactiviteiten globaal op elkaar afstemmen en in onderling overleg één globaal vijfjarenplan per teeltgroep opmaken.

De vijfjarenplannen moeten goedgekeurd worden door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw.

Artikel 7, 8 en 9 regelen de opmaak en de indiening van de jaarplannen. De praktijkcentra moeten hun jaarlijkse onderzoeks- en voorlichtingsactiviteiten op elkaar afstemmen en in onderling overleg één jaarplan per teeltgroep opmaken.

De jaarplannen moeten goedgekeurd worden door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw.

Artikel 10 regelt de toekenning van de jaarlijkse subsidies. De subsidies zullen jaarlijks toegekend worden bij ministerieel besluit. De minister verdeelt het totaal beschikbare budget procentueel over de teeltgroepen op basis van het economisch belang van de teeltgroep in het Vlaamse Gewest.

Artikel 11 regelt de verplichte sectorbijdrage. Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, toont elk praktijkcentrum aan dat ze een bedrag van ten minste 75% van het subsidiebedrag genereert via bijdragen uit de betrokken sector

Artikel 12 vermeldt de toepasselijke staatsteunregelgeving. De subsidies worden verleend onder de voorwaarden, vermeld in artikel 21 en 31 van verordening (EU) nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard, gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie L193/1 van 1 juli 2014

Artikel 13, 14, 15, en 16 regelen de functionele en de financiële verantwoording van de subsidies.

Er is zowel een jaarlijkse als vijfjaarlijkse rapportering over prestatie-indicatoren voorzien.

Artikel 17 regelt de uitbetaling van de subsidies.

Artikel 18 bevat een bepaling over dubbele subsidiëring.

Artikel 19 bepaalt dat reservevorming lastens de subsidies niet aanvaard wordt.

Artikel 20 regelt het gebruik van het logo van de Vlaamse overheid.

Artikel 21 verleent een gebruiksrecht aan de Vlaamse overheid om kosteloos te mogen gebruikmaken van de resultaten die werden gerealiseerd in het kader van de gesubsidieerde activiteiten.

Artikel 22 en 23 regelt de mogelijkheid tot controle door de personeelsleden van het Departement Landbouw en Visserij.

Artikel 24 regelt de oprichting van coördinatiecomités. Voor iedere teeltgroep wordt een coördinatiecomité opgericht, teneinde de onderzoeks- en voorlichtingsactiviteiten van de deelnemende praktijkcentra op elkaar af te stemmen.

Artikel 25 en 26 bevatten wijzigingsbepalingen aan andere besluiten die een link hebben met of verwijzen naar praktijkcentra actief in de plantaardige sectoren.

Artikel 27 bepaalt dat het huidige besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 betreffende de toekenning van facultatieve subsidies aan Praktijkcentra actief in de voorlichting en ontwikkeling van Land- en Tuinbouw wordt opgeheven.

Artikel 28 bevat overgangsbepalingen over de reeds toegkende werkingssubsidies en de reeds goedgekeurde vijfjarenplannen.

Artikel 29 bevat de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De jaarlijkse subsidie aan de praktijkcentra zal aangerekend worden op begrotingsartikel KBO-1KDB2BB-WT "Toelagen land- en tuinbouw" (KD017) van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Voor de werkingssubsidies 2020 is 1.887.892 euro voorzien op begrotingsartikel KBO-1KDB2BB-WT "Toelagen land- en tuinbouw" (KBO KD017) van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2020. Er wordt gestreefd naar continuïteit voor de volgende begrotingsjaren.

De Inspectie van Financiën verleende op 30 november 2020 een gunstig advies.

De Inspectie van Financiën is van mening dat de overgangsbepaling die bepaalt dat de huidige vijfjarenplannen 2020-2024, die goedgekeurd werden door de Vlaamse Regering op 20 december 2019, geldig blijven en uitzonderlijk tot eind 2025 lopen, de vooropgestelde doelmatigheidssprong waarbij maximaal ingezet wordt op onderlinge samenwerking en synergie tussen de praktijkcentra

teneinde maximale onderlinge innovatiekracht te realiseren, die voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in zich draagt daardoor vertraagt.

- ➔ De doelmatigheidssprong waarbij maximaal ingezet wordt op onderlinge samenwerking en synergie tussen de praktijkcentra teneinde maximale onderlinge innovatiekracht te realiseren zal reeds vanaf 2021 gerealiseerd worden. De jaarplannen 2021 moeten ook al in onderling overleg tussen de praktijkcentra gezamenlijk per teeltgroep opgemaakt worden. In die jaarplannen 2021 moeten de praktijkcentra de verwachte bijdrage aan de beleidsprioriteiten van de Vlaamse overheid opgeven. Rapportage hierover gebeurt dan al in 2022.
- ➔ De enige doelstelling van de overgangsbepaling is het toelaten dat de praktijkcentra die conform het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 betreffende de toekenning van facultatieve subsidies aan Praktijkcentra actief in de voorlichting en ontwikkeling van Land- en Tuinbouw, een vijfjarenplan ingediend hebben dat door de Vlaamse Regering op 20 december 2019 is goedgekeurd, momenteel geen nieuw vijfjarenplan moeten indienen. De overgangsbepaling werd duidelijker geformuleerd.

Daarnaast wijst de Inspectie van Financiën dat gelet op de bovenvermelde overgangsbepaling de voorwaarden van begrotingsakkoord DepFB/BOBFO/RP/15547 d.d. 28 november 2020 nog onverminderd zullen gelden tot eind 2025. Die voorwaarden waren als volgt:

- ✓ de goedkeuring van de meerjarenplannen geeft geen aanleiding tot een budgettaire meervraag in de toekomst;
  - ✓ de budgettaire impact van de toekenning van de jaarlijkse subsidies via ministerieel besluit wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten;
  - ✓ de toekenning van werkingssubsidies aan de praktijkcentra via ministerieel besluit gebeurt volledig conform de Vlaamse codex Overheidsfinanciën (meerjarige overeenkomsten kunnen enkel jaarlijks worden vastgelegd indien het gaat om voorwaardelijke meerjarige gevolgen.
- ➔ In navolging van de eerste en de tweede opmerking kan het volgende gesteld worden: vanaf 2021 zal de minister jaarlijks het totale beschikbare budget procentueel verdelen over de vier teeltgroepen en dit op basis van het economische belang van de teeltgroep in het Vlaamse Gewest. Om tegemoet te komen aan de derde opmerking werd in het voorontwerp van besluit expliciet opgenomen dat de goedkeuring van de vijfjarenplannen geen automatische toekenning inhoudt van een jaarlijkse subsidie gedurende de looptijd van de vijfjarenplannen.

In de versie van het ontwerpbesluit die aan de Inspectie van Financiën werd voorgelegd werd een delegatie aan de bevoegde entiteit opgenomen om instructies te geven over de in aanmerking komende beleidsprioriteiten. Ten gevolge het wetgevingsadvies werd ook dit aangepast, en wordt er nu een delegatie aan de minister verleend om de beleidsprioriteiten te bepalen.

De Vlaamse minister van Begroting verleende op 17 december 2020 begrotingsakkoord.

In navolging van een opmerking van de Vlaamse minister van Begroting kan gesteld worden dat de toekenning van de subsidies aan de praktijkcentra via ministerieel besluit volledig conform de Vlaamse codex Overheidsfinanciën zal gebeuren. In artikel 6 van het ontwerp van besluit is expliciet opgenomen dat de goedkeuring van de vijfjarenplannen geen automatische toekenning inhoudt van de jaarlijkse subsidies gedurende de looptijd van de vijfjarenplannen. De toekenning van de jaarlijkse subsidies hangt af van de beschikbare begrotingskredieten (artikel 2) en van de goedkeuring van de jaarplannen (artikel 8).

B. ESR-TOETS

Dit voorstel zal een jaarlijkse impact hebben op de ESR-uitvoeringsrekening (cfr budgettaire impact).

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit tot subsidiëring van praktijkcentra die actief zijn in de voorlichting en de ontwikkeling van de plantaardige productie;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering,
De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS